

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

NATIONAL POLICE DIRECTORATE

Deres referanse:
15/5116

Vår referanse:
201504223-15 008

Sted, Dato
Oslo, 10.02.2016

HØRINGSSVAR - FORSLAG TIL LOV OG FORSKRIFT SOM GJENNOMFØRER DIREKTIV 2005/36/EF OM GODKJENNING AV YRKESKVALIFIKASJONER OG DIREKTIV 2013/55/EU

Vi viser til høringsbrev av 6. november 2015 fra Kunnskapsdepartementet. Frist for uttalelse er satt til 10. februar 2016.

Politidirektoratet har forelagt høringen for underliggende instanser, men har ikke mottatt merknader til høringen. Direktoratet har imidlertid konferert med Oslo politidistrikt hva gjelder høringsforslagenes praktiske konsekvenser.

Høringen gjelder forslag til ny lov og forskrift om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra en EØS-stat eller Sveits. Loven og forskriften gjennomfører direktiv 2005/36/EF og 2013/55/EU. I dag er yrkeskvalifikasjonsdirektivet gjennomført i 28 forskrifter og det er stor variasjon i hvordan direktivet er gjennomført.

Direktiv 2005/36/EF om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner (yrkeskvalifikasjonsdirektivet) kommer til anvendelse for EØS-borgere som ønsker å utøve et regulert yrke i en annen EØS-stat (vertsstaten) enn der hvor vedkommende har yrkeskvalifisert seg (hjemstaten). I Norge er det 164 regulerte yrker som er omfattet av direktivet, dvs. yrker hvor myndighetene har satt kvalifikasjonskrav i lov eller forskrift til den som skal utøve yrket. Direktiv 2005/36/EF er allerede tatt inn i EØS-avtalen, og er endret ved direktiv 2013/55/EU. Noen av endringene i direktiv 2013/55/EU er blant annet innføring av Europeisk profesjonskort for utvalgte yrker, varslingsmekanismer, elektronisk søknad, delvis adgang til et yrke og innføring av felles opplæringsprinsipper i EU/EØS for enkelte yrker.

I alt omfattes 88 forskjellige yrker av høringsforslaget, som berører ti departement, og videre 14 godkjenningkontorer. Det følger av høringsnotatets punkt 4.2 om avgrensninger at "Loven avgrenses mot helsepersonell og dyrehelsepersonell. Loven gjelder ikke for offentlig utnevnte notarar eller yrker innen offentlig myndighetsutøvelse." Videre fremkommer følgende i merknadene til § 2 om lovens virkeområde: "Loven gjelder ikke rett til å utøve yrker innen offentlig myndighetsutøvelse, slik som *politi* eller *dommer*." Politidirektoratet har imidlertid merknader til høringsforslaget som gjelder varslingsmekanismer og vaktvirksomhet.

Politidirektoratet

Varslingsmekanismer

I høringsnotatet på side 46 punkt 10.2 er det redegjort for krav til varslingsmekanismer. I høringsnotatet fremkommer følgende:

"Krav til varslingsmekanismer er nytt og er regulert i artikkel 56a i direktiv 2013/55/EU. Det er et krav etter direktivet at ansvarlig myndighet skal melde fra innen tre dager til samtlige EØS-stater dersom en yrkesutøver har fått begrenset eller forbudt retten til å utøve yrket, både midlertidig og permanent. Ansvarlig myndighet skal også melde fra til samtlige EØS-stater når det foreligger dom på bruk av falske vitnemål i forbindelse med søknad om godkjenning for yrker som omfattes av loven. Dette gjelder uansett yrke og er ikke begrenset til de yrkene som er nevnt i punkt 10.2.2. [...] For tilfeller som gjelder domfellelse for bruk av falske vitnemål foreslår departementet at politiet skal varsle den ansvarlige myndigheten som har anmeldt forholdet. Det er den ansvarlige myndigheten som har anmeldt forholdet som må varsle ansvarlige myndigheter i andre EØS-stater via IMI. [...] Bestemmelsene om hvilke yrker som er omfattet av varslingsplikten, innholdet i varslingen og klageadgang reguleres i forskrift. Kravet til at politiet skal varsle ansvarlig myndighet vil gis i en ny bestemmelse i politiregisterforskriften¹⁹, se forslag i punkt 15. "

I forslag til ny forskrift er det inntatt følgende bestemmelse om varslingsplikten:

§ 7-1. Varslingsplikt

Følgende yrker omfattes av varslingsplikten:

- a) yrker som gjelder utdanning av mindreårige, inkludert barnehage,
- b) yrkesutøver som har blitt domfelt for bruk av falske dokumenter for yrker som omfattes av forskriften.

I merknader til de enkelte bestemmelsene i forskriften fremkommer følgende på side 86 i høringsnotatet:

"Bokstav a gjelder tilfeller hvor yrkesutøver har fått begrenset retten til å utøve yrket av nasjonale myndigheter eller domstoler, både midlertidig og permanent, jf. § 21 i lovforslaget. Dette kan være hvor en pedagogisk leder i barnehage har mistet retten til å utøve yrket.

Bokstav b gjelder i tilfeller hvor en yrkesutøver er dømt for bruk av falske dokumenter i forbindelse med søknad om godkjenning til et regulert yrke som omfattes av loven. Det er viktig å påpeke at domfellelse for bruk av falske dokumenter gjelder uansett yrke, ikke bare for yrker som arbeider med mindreårige."

I høringsnotatet på side 127 er det redegjort for endringer i andre forskrifter.

Kunnskapsdepartementet foreslår blant annet forslag til endring i politiregisterforskriften der politiet skal underrette ansvarlig myndighet i Norge innen tre dager og at ansvarlig myndighet straks må varsle andre EØS-stater via IMI. Departementet foreslår at politiregisterforskriften får en ny bestemmelse i § 10-17, hvor denne plikten hjemles. Bestemmelsen er foreslått med følgende ordlyd:

§ 10-17. Underretning om forbud eller begrenset rett til å utøve en virksomhet

Politiet skal gi underretning til ansvarlig myndighet om yrkesutøvere som er omfattet av lov om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra en EØS-stat eller Sveits for

å kunne utøve et regulert yrke, og som permanent eller midlertidig er fradømt retten til å utøve yrket helt eller delvis. Underretning skal skje senest innen tre dager fra rettens avgjørelse. Underretningsplikten gjelder også dersom retten finner at en yrkesutøver som er omfattet av lov om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra en EØS-stat eller Sveits for å kunne utøve et regulert yrke har benyttet falsk dokumentasjon i forbindelse med søknad om godkjenning av sine yrkeskvalifikasjoner.

Underretning som nevnt i første ledd første punktum skal omfatte følgende opplysninger:

- a) domfeltes identitet og nasjonalitet,
- b) hvilket yrke det gjelder,
- c) hvilken domstol som har fattet avgjørelsen om begrensningen eller forbudet,
- d) omfanget av begrensningen eller forbudet, og
- e) tidsperioden hvor begrensningen eller forbudet gjelder.

Underretningsplikten som nevnt i første ledd gjelder også dersom domstolen finner at en yrkesutøver som er omfattet av lov om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra en EØS-stat eller Sveits for å kunne utøve et regulert yrke og som i forbindelse med søknad om godkjenning av sine yrkeskvalifikasjoner har benyttet falsk dokumentasjon.

Når forbudet opphører skal politiet varsle ansvarlig myndighet innen tre dager.

Av ovennevnte bestemmelse fremgår at politiet skal gi underretning "senest tre dager fra rettens avgjørelse". Politidirektoratet forstår bestemmelsen slik at det i dette ikke ligger et krav om at dommen er rettskraftig, men at fristen begynner å løpe fra domstolen har avsagt sin avgjørelse. Det fremkommer følgende om dette på side 47 i høringsnotatet:

"Hvis en yrkesutøver har mistet eller fått begrenset retten til å utøve et yrke, skal ansvarlig myndighet varsle alle EØS-stater innen tre dager. Europakommisjonen har uttalt at varslingen skal skje når dom er avsagt eller når en myndighet har fratatt yrkesutøver retten til å utøve yrket. Ved domsavsigelser og administrative vedtak er det henholdsvis en ankemulighet og en klagerett. Hvis det ikke er gitt oppsettende virkning skal varslingen skje med en gang dommen eller vedtaket er avsagt eller fattet for da har ikke yrkesutøver rett til å utøve yrket i påvente av anke eller endelig vedtak. Europakommisjonen har videre uttalt at ansvarlig myndighet skal varsle selv om dommen ikke er rettskraftig eller vedtaket overprøvd. Europakommisjonen legger til grunn at det således vil være flere varslinger i IMI-systemet på samme yrkesutøver. Den første varslingen vil skje når dom er avsagt eller vedtak truffet. Den andre varslingen vil skje når dom er rettskraftig og vedtak opprettholdt og den tredje varslingen vil skje når yrkesutøver har sonet ferdig dommen eller vedtaket opphører.

For tilfeller som gjelder domfellelse for bruk av falske vitnemål foreslår departementet at Politiet skal varsle den ansvarlige myndigheten som har anmeldt forholdet. Det er den ansvarlige myndigheten som har anmeldt forholdet som må varsle ansvarlige myndigheter i andre EØS-stater via IMI."

Direktoratet erfarer at det tar tid før domsavgjørelser kommer frem til saksansvarlig jurist i politiet, og stiller seg spørrende til politiets praktiske mulighet til å etterkomme kravene som den nye bestemmelsen i politiregisterforskriften pålegger. I høringsnotatet fremkommer at politiets varslingsplikt gjelder der det er den ansvarlige myndigheten som har anmeldt forholdet. Vi kan imidlertid ikke se at dette fremgår av ordlyden i forslag til ny § 10-17 i politiregisterforskriften. Bestemmelsen synes å gjelde ubetinget for forhold der yrkesutøvere (som er omfattet av lov om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra en EØS-stat eller Sveits for

å kunne utøve et regulert yrke) permanent eller midlertidig er fradømt retten til å utøve yrket helt eller delvis, har benyttet falsk dokumentasjon i forbindelse med søknad om godkjenning av sine yrkeskvalifikasjoner eller har benyttet falsk dokumentasjon i forbindelse med søknad om godkjenning av sine yrkeskvalifikasjoner. Det fremstår videre som uklart hvem som har ansvaret for den andre og tredje varslingen det refereres til i høringsnotatet.

Videre har direktoratet fått tilbakemelding om at det for påtalejuristene vil kunne fremstå som uklart hvilke yrker underretningsplikten knytter seg til, hvordan de skal gå frem for å avgjøre om det skal rapporteres og hvem som anses som "ansvarlig myndighet". Det følger av utkast til lovens § 3 at ansvarlig myndighet er "Myndighet eller organ som er særlig bemyndiget til å utstede eller motta kvalifikasjonsbevis og andre dokumenter eller opplysninger, og til å motta søknader og treffe beslutninger som nevnt i denne loven". Politidirektoratet er enig i at det vil kunne fremstå som uklart hvilke yrker underretningsplikten knytter seg til og hvem som er "ansvarlig myndighet". Direktoratet har dertil mottatt spørsmål som gjelder tilfeller der noen blir fradømt retten til å utøve et yrke eller bruker falske papirer i forbindelse med ansettelse, herunder om det vil forventes at politiet sender underretning når forbudet opphører. Det ble i den forbindelse bemerket at politiets saksmappe sannsynligvis vil kunne være arkivert ved fristutløp i tilfellene hvor noen fradømmes retten til yrkesutøvelse i fem år. Det følger av siste ledd i forslag til ny § 10-17 at politiet skal varsle ansvarlig myndighet innen tre dager når forbudet opphører.

Politidirektoratet slutter seg til bekymringen som er kommet til uttrykk i forbindelse med forslaget om å legge varslingsplikten til politiet ettersom bestemmelsen ikke synes praktisk gjennomførbar. Dersom varslingsplikten tillegges politiet forutsetter det en tilgjengelig database med register/oversikt over hvilke yrker og personer som omfattes av lov om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra en EØS-stat eller Sveits, samt en oversikt over hvem som er "ansvarlig myndighet" for yrkesutøverne. Videre er det behov for en varslingsmekanisme i databasen, slik at politiet har mulighet til å overholde varslingsfristen hva gjelder tidspunkt for når forbudet opphører.

Vaktvirksomhet

Hva gjelder vaktvirksomhet vil Politidirektoratet bemerke at tidligere nedprioritering av opprettelsen av et sentralt vaktvirksomhetsregister innebærer at direktoratet fortsatt ikke har et vaktvirksomhetsregister med oversikt over vektere og deres opplæring. Et slikt register vil først komme i 2017. Dette innebærer at direktoratet frem til da ikke vil kunne oppfylle krav om korrekt dokumentasjon/bekreftelse på godkjent vekterutdanning for personer som har tatt vekterkurs i Norge. Vektere som har tatt fagbrev i sikkerhetsfag gjennom videregående skole vil bli fanget opp av systemet for videregående opplæring.

Med hilsen

Kari-Grethe Stave
leder Juridisk stab

June Kristin Bellika
rådgiver

Kopi:
Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo